

DECEMBER
DANCE
17

do 07 dec 2017
20.00 Concertzaal

LE SYNDROME IAN

Christian Rizzo /
ICI - CCN Montpellier

— CONCERT —
— GEBOUW —
— BRUGGE —

**BRU
GGE** CULTUUR
CENTRUM
BRUGGE

Biografie

Christian Rizzo (FR) was na zijn opleiding in de plastische kunsten achtereenvolgens modeontwerper, rockmuzikant en tenslotte danser en choreograaf. Hij werkte onder meer samen met Mathilde Monnier. In 1996 richtte hij L'Association Fragile op waarmee hij in 1997 zijn eerste solo *Y'la* creëerde en in 1998 *projets-type(s)*, een performance voor twintig mannen in een vitrine. Vanaf het prille begin van L'Association Fragile was er een nauwe samenwerking met Caty Olive voor het licht en met Gerôme Nox voor de muziek. In 2003 werd Christian Rizzo artiest in residentie in de École Supérieure des Beaux-Arts van Toulouse. Nog in 2003 ontving hij, als 'choreografische revelatie', Le Grand Prix de la Critique. In 2008-2009 was hij gastprofessor in Le Fresnoy Studio National des Arts Contemporains. Liefde en dood zijn vaak terugkerende thema's in het werk van Christian Rizzo. Het besef dat alles verdwijnt, maar dat er ook altijd iets nieuws volgt, vormt de kern van zijn choreografieën. Sinds januari 2015 nam hij de fakkel over van Mathilde Monnier als artistiek leider van het Centre Chorégraphique National de Montpellier Languedoc-Roussillon, dat hij hernoemde tot ICI (International Choreographic Institute). Hij implementeert er een horizontale visie op creatie, training, artistieke educatie en openheid naar het publiek. Christian Rizzo is curator van December Dance 17.

bio

MEER ZIEN VAN CHRISTIAN RIZZO TIJDENS DEZE DECEMBER DANCE?

wo 06 dec 2017 – zo 28 jan 2018
De Bond

La respiration des yeux dans le cadre Tentoonstelling door Christian Rizzo

Een tentoonstellingsroute samengesteld door Rizzo met als rode draad het lichaam in beweging of transformatie.

zo 17 dec 2017

D'à côté Christian Rizzo / ICI - CCN Montpellier

Dansers en vreemde figuren gaan in dialoog met licht en geluid.
Voor kinderen vanaf 9 jaar.

Uitvoerders & programma

BELGISCHE PREMIÈRE

19.15 Inleiding door Gloria Carlier

Christian Rizzo: choreografie, scenografie, kostuums & lichtobjecten
Miguel Garcia Llorens, Pep Garrigues, Kerem Gelebek, Julie Guibert, Hanna Hedman, Filipe Lourenço, Maya Masse, Antoine Roux-Briffaud, Vania Vaneau & NN: dans

Caty Olive: lichtontwerp

Pénélope Michel & Nicolas Devos

(Cercueil/Puce Moment): muziek

Sophie Laly: artistieke assistentie

Laurence Alquier: kostuumontwerp

Thierry Cabrera: technische leiding

Marc Coudrais: stagemanager

Jean-Christophe Minart: assistent stagemanager

Anne Fontanesi & Anne Bautz: productie & spreiding

productie: ICI – Centre Chorégraphique National Montpellier - Occitanie / Pyrénées-Méditerranée / directie: Christian Rizzo
coproductie: Opéra de Lille, Festival Montpellier Danse 2016, Théâtre de la Ville (Parijs), National Taichung Theater (Taiwan), Biennale de la danse de Lyon 2016, Centre de Développement Chorégraphique Toulouse / Midi-Pyrénées, le lieu unique – scène nationale de Nantes, TU-Nantes – scène de recherche et de création contemporaine, La Bâtie – Festival de Genève (Zwitserland)

INSTITUT
FRANÇAIS

DANS

Het verhaal achter de choreografie

Interview met Christian Rizzo

Met *d'après une histoire vraie*, *ad noctum* en *le syndrome ian* als meest recente creatie geeft u stilaan vorm aan een drieluik. Hoe ziet u dat zelf?

d'après une histoire vraie was eigenlijk het startschot voor een diepgaande reflectie. Door wie of wat laat ik me inspireren? Hoe werk ik mijn choreografie uit? Wat lokt precies het verlangen uit om tot actie over te gaan? Ik wilde vooral nagaan welke elementen blijven nazinderen wanneer ik dieper inga op het dansen zelf. Uiteindelijk zijn er maar twee zaken die tellen: de artiesten die ik bewonder en die me hebben gevormd, en onbekenden die verbonden zijn met bepaalde plaatsen en momenten uit het dagelijkse leven. Ik denk bijvoorbeeld aan het plein in het dorp waar werd gedanst, de dansavonden bij mijn ouders, danszalen als 'Palace' en 'Rex' ... Omdat ze beide deel uitmaken van mijn DNA als choreograaf, verweef ik het wetenschappelijke systeem graag met zijn populaire tegenhanger. Het ene ontwikkelt de taal van de dans met een bepaalde signatuur, terwijl het andere blijft voortbestaan omdat het wordt overgedragen van de ene op de andere.

'Clubs en literatuur hebben me altijd een belangrijk houvast gegeven.'

Door de manieren waarop die overdracht gebeurt, lopen de verhalen min of meer gelijk naarmate ze evolueren. Die dubbele ellips, met enerzijds personen die een signatuur opleggen en anderzijds het dagelijkse leven, speelt een belangrijke rol en bepaalt in grote mate mijn werk. Ik sta vandaag aan het hoofd van een nationaal centrum voor choreografie en dat heeft mijn zoektocht zoveel meer zin gegeven: het voortdurende streven om het talent, de wensen, de verlangens en de verhalen die ik met me meedraag op één lijn te brengen met mijn reis doorheen deze wereld.

Met *d'après une histoire vraie* had ik al een stuk rond folklore op mijn naam staan, en met *ad noctum* ging ook mijn wens in vervulling om op basis van ballroomdans een duo-choreografie te schrijven voor Kerem Gelebek en Julie Guibert. Nu was de tijd rijp om dieper in te gaan op *clubbing*, de stijl die me heeft gemaakt tot wie ik ben.

Ik wilde vooral inzoomen op de fysieke bouwstenen van die dansstijl, om vervolgens ruimtes, verhoudingen en figuren te creëren die mijn choreografie abstracter zouden maken. Ik merk dat ik vaker verhalen laat bovendienrijven naarmate ik meer vormelijke en abstracte systemen toelaat. Het verhaal bestaat dan vooraf niet, maar groeit tijdens het uitwerken van de figuren. Dat is misschien wel de tweede paradox in mijn zoektocht. Vroeger zag ik het verhaal als een verborgen aspect en kreeg elk stuk een gelaagde opbouw. Nu ontstaat het verhaal uit het werk: ik kneed de formele ervaring en fungeer als de verhaalvorm die eruit voortvloeit. Ik geloof sterk in het werken aan

iets, in de praktijk die ideeën doet opborrelen in een voortdurende wisselwerking.

Hoe pakt u het creatieproces aan?

Ik zet mijn ideeën op een rijtje, ik schrijf mijn woorden op de muziek, ik bekijk clips op YouTube, ik observeer en ik probeer de juiste weg te vinden. Er komt een titel: *Le syndrome ian*. Er zijn negen dansers. En vanaf dat moment begin ik het geheel zowel esthetisch als lichamelijk en muzikaal in kaart te brengen. Die verschillende aspecten komen samen, en de raakvlakken vormen het echte uitgangspunt voor het project. Wat het dansen zelf betreft, zie ik twee tegenstrijdigheden: een verzameling hoekige en min of meer loodrechte bewegingen tegenover eerder ronde bewegingen met spiraalvormige contouren. Ik wil zien wat er gebeurt wanneer de funky discostijl samenkomt met de volstrekt ingehouden taal van gebaren en fysieke opwellingen in een uitermate lineaire structuur.

Ik hoor bassen, die een belangrijke rol spelen in zowel de new wave als de bekende disconummers. Ik bekijk hoe ik de baslijnen kan overstijgen en ik zoek manieren om die energie ruimtelijk tot uiting te brengen. Ik wil de breuken in de muziek tot leven brengen, maar tegelijk een repetitieve dynamiek behouden. Dit systeem verschilt al sterk van mijn andere creaties: door opnieuw dat diepgewortelde verlangen op te roepen en twee verschillende energiestromen aan het werk te zetten, kan ik nieuwe en veelbelovende pistes bewandelen. Het dagelijkse leven speelt een belangrijke rol in mijn creatieproces. Ik observeer

'Het dagelijkse leven speelt een belangrijke rol in mijn creatieproces.'

bijvoorbeeld mensen op de tram, en er zijn er heel wat die muziek beluisteren. Dan bestudeer ik hoe die muziek zich een weg baant door het lichaam van de luisteraar en hier en daar een dansje doet ontstaan. Wie een koptelefoon of oortjes draagt, creëert een intieme ruimte en sluit zich af van het dagelijkse leven. Dat kan soms erg storend zijn, maar ik observeer graag welke ruimte die oortjes rond de luisteraar creëren, wanneer die zich laat meeslepen door de dans en zo nu en dan geheel onverwacht, ongewild en onbewust uit dat moment van intimiteit stapt. Zo worden die momenten uiteindelijk verbluffende observatieruimtes die tot de verbeelding spreken: het vastnemen van een hand, het uitwisselen van een blik, al dan niet loodrechte lijnen tussen de dansers ... Die inspiratie werk ik vervolgens uit op het podium.

Al belooft *Le syndrome ian* eerder aan te sluiten bij de nacht ...

Inderdaad. *d'après une histoire vraie* is bij uitstek een stuk dat zich overdag afspeelt, terwijl *ad noctum* steunt op vibraties die een heel eigen leven leiden en dus eerder naar de nacht neigt. *Le syndrome ian* zoekt eveneens een vorm van licht op, maar eerder een nachtelijk licht dat bruist van opwindig.

Het bijzonder intieme karakter van deze creatie lijkt herinneringen en ervaringen op te roepen die ongetwijfeld verbonden zijn met uw eigen clubervaringen.

Le syndrome ian roept uiteraard herinneringen op die me na aan het hart liggen. Ik ben het mezelf verplicht terug te keren naar de energie die me heeft gevormd.

'De nacht is het moment van extremen en dat heb ik altijd zo mooi gevonden aan clubbing: het schept een thuishaven voor wie overdag te zichtbaar is.'

Clubs en literatuur hebben me altijd een belangrijk houvast gegeven, en het is vooral de beginperiode in 1978-1979 die me fascineert. Ian Curtis verdween van het toneel in 1980 en Joy Division veranderde van naam. New Order markeerde het begin van de elektronische muziek, een synergie van twee stromingen – postwave en elektro – die het geheel naar een hoger niveau tilde. Er waren natuurlijk de clubs in Londen, Parijs en Toulouse, maar zelf verloor ik mijn hart aan een club in Lissabon. Ik heb daar heel wat avonden doorgebracht in 'Fragile', en die club was ook de inspiratie voor de naam van mijn compagnie l'association fragile.

Le syndrome ian is verankerd in de popcultuur en lijkt dan ook geïnspireerd te zijn op aanstekelijkheid.

Clubbing maakt net als discodansen, volksdansen of huwelijksdansen integraal deel uit van de populaire dansvormen. Een club is een plek waar het dansen op hallucinante wijze wordt overgebracht, een plek die de zintuigen prikkelt voor ritme, ruimtelijk gevoel en de kracht van het erotische of agressieve karakter van het lichaam. De dialoog vindt hier een

andere weg en iedereen neemt deel aan die dynamiek. Ik wil in de eerste plaats die verschillende soorten signalen ontcijferen, wat maakt dat een lichaam met ronde bewegingen heel anders reageert dan een lichaam met een eerder hoekig bewegingspatroon. Je brengt iets over door de ander aan te steken, en je bent dus tegelijk ontvanger en boodschapper. Kraftwerk wist dat perfect te verwoorden in een van zijn nummers: *'I'm the antenna, catching vibration, you're the transmitter, give me information'*. Ik houd van die wisselwerking, waarbij bijvoorbeeld licht en geluid het van elkaar overnemen. Die dynamiek vind je overigens niet alleen terug in de kunst van het dansen, maar ook in de manieren waarop je bijvoorbeeld een ruimte optisch kunt vergroten of verkleinen. De ruimtelijkheid wordt dan een instrument voor overdracht en ontvangst. Zo is *clubbing* ook een dansstijl waarbij de bewegingsruimte strikt wordt gerespecteerd: de dans reageert naargelang het volume dat je met je lichaam kunt produceren en blijft vervolgens binnen die grenzen. Besluit je die te overstijgen, dan levert de kruising van bewegingsruimtes een compleet nieuwe structuur op. Wat kan deze dans creëren op twee, drie of zelfs vijf meter? Wat leveren de bewegingen op? Hoe ver kan de dans worden gerekend? Wanneer moet de ruimte opnieuw worden opgedeeld en vermenigvuldigd? Je wilt de bewegingen op jezelf toespitsen en tegelijk een meer algemene beweging creëren – niet in het centrum, maar ergens in het midden. Al moet je dan natuurlijk nog bepalen waar dat midden precies ligt ... De observatie vormt de basis voor het verhaal, waarbij je overigens geen ideeën observeert, maar veeleer kijkt hoe het er in de praktijk aan toegaat.

Uw verhaal roept het beeld op van bewegingen die ontstaan uit een verlangen, een dans die als het ware vanzelf ontstaat en tot het uiterste wordt geprikkeld.

Die avonden stonden in het teken van dansbewegingen die hun weg naar de buitenwereld vonden, en tegelijk ook dansen die helemaal in zichzelf waren gekeerd. Die tegenstrijdige dynamiek bakent meteen een ruimte af. Al heeft dat ook te maken met de nacht, het moment waarop het houvast van overdag wegvalt en nieuwe regels ontstaan – vluchtige regels die volkomen op zichzelf bestaan en de realiteit doorgaans verscherpen. De nacht is het moment van extremen en dat heb ik altijd zo mooi gevonden aan *clubbing*: het schept een thuishaven voor wie overdag te zichtbaar is. 's Nachts verstopt je jezelf trouwens ook tot op bepaalde hoogte: net omdat er altijd een stukje verborgen blijft, kan je jezelf aan de wereld tonen. De nacht is bezaaid met

kleine lichtjes die zich een weg banen door de duisternis, met elkaar in dialoog gaan en een zeker niveau van abstractie bereiken. Ik toon graag waarmee ik werk en hoe die materialen opgaan in het creatieproces. Dat doe ik sinds *100% polyester, objet dansant n° (à définir)*, waar de choreografie resoluut een ander systeem laat doorschemeren. Dat is net zo mooi aan dansen ... Je roept het verleden op om in het heden te leven, waarmee je kansen schept om vooruit te gaan en diverse mogelijkheden te benutten. Het is belangrijk om te zien welke realiteit op dat moment speelt, en welke kansen daarin schuilgaan. Je reikt de toeschouwer de juiste middelen aan om het raderwerk te begrijpen, zodat hij of zij kan meegaan in de interactie. Vanaf dat moment bouw je samen een gemeenschap, een vorm van mensheid.

Smaranda Olcès

GESCHENK— BON

We naderen het einde van alweer een schoon cultureel jaar, en dat betekent: pakjestijd! Bent u nog op zoek naar inspiratie voor een oneindig voer aan kerst- en nieuwjaarsgeschenken, dan hebben wij alvast een tip: de Concertgebouw-geschenkbond.

Bestel uw geschenkbond voor een bedrag naar keuze bij In&Uit Brugge of op 070 22 12 12.

In de kijker

DINSDAG

12 DEC 2017

20.00 Magdalenazaal

© Marie Jeanson

iFeel2 Marco Berrettini

De Italiaans-Duitse choreograaf Marco Berrettini maakt al sinds 1986 eigen, vaak controversieel werk: van performances in musea over video-installaties tot totaalconcepten ... In het internationaal bejubelde *iFeel2* ontleedt Berrettini de mens door zijn dansers als marathonlopers in ontbloot bovenlijf steeds weer hetzelfde thema te laten uitvoeren.

i.s.m. Cultuurcentrum Brugge

Trailers en meer info: www.decemberdance.be

#decemberdance

Laat weten wat u van het concert vond op

 ConcertgebouwBrugge
 @concertgebouwbr

info & tickets +32 70 22 12 12 — In&Uit: 't Zand 34, Brugge

concertgebouw.be

WOENSDAG

13 DEC 2017

20.00 Stadsschouwburg

© Marc Dornage

Adieu et Merci Latifa Laâbissi

De excentrieke Franse choreografe en danseres Latifa Laâbissi is een telg uit de school van Merce Cunningham en danste eerder met onder meer Boris Charmatz. *Adieu et Merci* is een ode aan een ritueel dat in werkelijk elke voorstelling terugkomt: het groeten.

i.s.m. Cultuurcentrum Brugge